

ĐỀ BÀI

HÃY BÌNH LUẬN
CÂU TỤC NGŨ
SAU ĐÂY:

*Tốt gỗ hơn
tốt nước sơn*

Bài làm

Đánh giá về một đồ vật là một việc không dễ dàng, đánh giá cho được một con người là điều còn khó khăn hơn. Cha ông ta đã để lại nhiều kinh nghiệm quý báu trong việc nhìn nhận này mà có lẽ chúng ta rất cần phải học hỏi. Kinh nghiệm đó chú trọng đến hai mặt: nội dung và hình thức. Hãy xem câu tục ngữ: *Tốt gỗ hơn tốt nước sơn*, chúng ta sẽ hiểu được nhiều ý nghĩa sâu sắc. Trong thời đại của chúng ta hiện nay, câu tục ngữ này vẫn còn nguyên giá trị.

Muốn biết câu tục ngữ đúng hay sai, trước hết chúng ta cần tìm hiểu ý nghĩa của nó. Hiểu theo nghĩa đen, ở đây, gỗ là chất liệu bên trong để làm nên đồ vật, nước sơn là hình thức bên ngoài, góp phần làm cho đồ vật làm bằng gỗ thêm bền, thêm đẹp. Theo quan điểm của người xưa, gỗ là yếu tố quyết định giá trị của đồ vật hơn là nước sơn. Mặt khác, hiểu theo nghĩa bóng, gỗ ở đây có thể xem như là nội dung, còn nước sơn là hình thức bên ngoài. Tương ứng với nét nghĩa trên thì nội dung là khía cạnh quan trọng và quyết định hình thức.

Vậy, ta phải hiểu thế nào là đúng về ý nghĩa của câu tục ngữ mà cha ông ta đã chất chiu để lại?

Rõ ràng, với đồ vật bằng gỗ, gỗ là chất liệu để tạo thành. Nếu gỗ tốt, chắc chắn đồ vật ấy sẽ bền. Còn nếu gỗ xấu, đồ vật sẽ chóng hư hỏng. Nước sơn chỉ là lớp phủ bên ngoài để trang trí cho đồ vật. Nước sơn có tốt mấy nhưng nếu cái cốt bên trong là gỗ bị mục thì sơn ấy cũng không thể cứu được sự vỡ nát của đồ vật. Chúng ta ai cũng đã một lần nhìn ngắm chiếc tủ thờ bằng gỗ tốt, chỉ cần đánh một lớp vec-ni nhưng tồn tại rất nhiều năm, hoặc được ngả lưng trên một bộ phản lim láng bóng thì không còn sung sướng nào bằng. Đó là những đồ vật thật sự tốt, bởi chất liệu làm nên nó là gỗ tốt. Thế nhưng ngày nay có những bộ bàn ghế, những chiếc giường, chiếc tủ tuy bên ngoài sơn hoặc bọc mica hào nhoáng nhưng dùng chẳng bao lâu thì đã hỏng. Lúc bấy giờ, lớp sơn hoặc lớp mica hoàn toàn chỉ là lớp vỏ vô dụng.

Nói về đồ vật thì vậy, còn với con người thì sao? Chúng ta dễ dàng nhận thấy, trong xã hội có nhiều loại người, nhiều tầng lớp, nhưng đánh giá đồ vật thì còn có quy luật, còn đánh giá con người quả là việc làm khó. Nhìn chung, có lẽ nên căn cứ vào tư cách và phẩm chất đạo đức, vào năng lực làm việc để nhìn nhận con người. Đó là nội dung. Còn hình thức là vẻ đẹp biểu hiện qua cử chỉ, ngôn ngữ, cách ăn mặc...

Một người có thể ăn mặc chải chuốt, chung diện, nhưng tư cách xấu, trình độ văn hóa thấp kém thì không thể xem là người toàn diện. Vì vậy, không nên căn cứ vào hình thức bên ngoài để nhận xét con người.

Câu tục ngữ mang ý nghĩa đúng đắn, trong đó cha ông ta đề cao giá trị của nội dung, coi trọng cái chất bên trong hơn cái vỏ bên ngoài. Chẳng phải cũng đã có một câu tục ngữ tương tự: *Cái nét đánh chết cái đẹp* đó

hay sao? Vậy, mở rộng vấn đề từ ý tưởng của câu tục ngữ *Tốt gỗ hơn tốt nước sơn*, ta hiểu: muốn đánh giá cho chính xác một con người, chúng ta cần căn cứ vào năng lực làm việc, vào tư cách, vào đạo đức của người đó. Ngoài ra, còn cần phải căn cứ vào mối quan hệ tốt đẹp của người đó với mọi người xung quanh...

Tuy nhiên, coi trọng nội dung chúng ta không nên coi nhẹ hình thức. Bởi lẽ hình thức cũng góp phần không nhỏ trong công việc hoàn chỉnh một đồ vật hay một con người. Chính cha ông đã từng nhận định: *Cái răng cái tóc là gốc con người*, nhìn con người qua hình thức phần nào cũng sẽ hiểu được nội dung của họ. Nói cách khác, hình thức góp phần nâng cao giá trị của nội dung: đồ vật tốt, hình thức đẹp thì được ưa chuộng hơn; một người vừa giỏi giang vừa xinh đẹp và lịch sử sẽ được quý mến và trân trọng hơn. Tóm lại, cần xác định mối quan hệ tác động giữa nội dung và hình thức. Chúng bổ sung và hoàn chỉnh lẫn nhau. Bác Hồ khi bàn về tiêu chuẩn đánh giá cán bộ đã nói: *Có tài mà không có đức thì là người vô dụng. Có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó*. Đó cũng chính là quan hệ của nội dung và hình thức, về các mặt đối lập để hoàn thiện một con người.

Đứng ở vị trí của thời đại mới, chúng ta vẫn xác định tính đúng đắn của câu tục ngữ *Tốt gỗ hơn tốt nước sơn*. Là học sinh, chúng ta xem đây là bài học quý giá cho chúng ta trong việc nhìn nhận và đánh giá con người. Biết nhận xét chính xác về người khác, cũng có nghĩa là chúng ta sẽ có định hướng tốt trong việc tự rèn luyện mình. Xin cảm ơn cha ông xưa để lại cho con cháu đời nay nhiều lời khuyên bổ ích.